

Защо е важно да **пестим енергия** за градска мобилност?

- Енергийната бедност и бедността по отношение на мобилността се повишава поради високите разходи за жителите и бизнеса
- Действащият обществен транспорт е висок разход за общинските бюджети
- След инвазията на Русия в Украйна е от решаващо значение да намалим зависимостта си от руския нефт и да преминем към устойчиви енергийни източници
- Климатичната криза е постоянна заплаха и имаме нужда от неутрална по отношение на въглерода Европа до 2050 г.

Намаляването на потреблението на енергия е в съответствие с целите на ЕВРОПЕЙСКА СЕДМИЦА НА МОБИЛНОСТТА:

- насърчаване на устойчивата мобилност
- стимулиране на активния транспорт
- създаване на приятни за живееене градове

Колективните действия за намаляване на потреблението на енергия вече повлияха положително върху запасите от горива и цените им, но има още какво да се направи. Нека видим как навиците, свързани с мобилността, могат да допринесат за тези колективни усилия.

Запознайте се с темата „Пестене на енергия“ в следните кратки ръководства:

1. Обществен транспорт
2. Активна мобилност
3. Намаляване на зависимостта от автомобили
4. Управление на мобилността
5. Инфраструктурни решения

Пет съвета за пестене на енергия:

Ползвайте обществен транспорт, гръбнакът на всяка транспортна система. Автобусите могат да помогнат за намаляване на емисиите и потреблението на енергия, особено ако се захранват от чисти източници на енергия.	Бъдете активни! Разстоянията до 5 км в градските райони могат да бъдат изминати пеш или с велосипед за не повече от 30 минути. Можете да спестите енергия и да подобрите своето физическо и психично здраве.	Насладете се на свободата да се движите без автомобил – годишните разходи за личен автомобил често се подценяват, а те могат да достигнат до 4500 евро само за енергия.	Намалете броя на ненужните пътувания с автомобил: Можете ли да планирате по-добре? Да работите от дома си? Да пазарувате от местни магазини? Да споделяте? Да комбинирате пътувания? Всичко се свежда до... <i>„Комбинирай и се движи!“</i>	Не бързайте! Намаляването на скоростта с 10 км/ч може да намали разходите за гориво с до 60 евро на година. Ниската скорост подобрява качеството на живота с повишаване на икономическата активност.
---	--	---	--	---

Свързани инициативи на ЕС:

REPowerEU

European Green Deal

Urban Mobility Framework

European Year of Skills

Cities Saving Energy Sprint

Обществен транспорт: да пестим енергия заедно

Общественият транспорт има огромен потенциал да ни помогне да намалим потреблението на енергия. Количество енергия, която човек изразходва за изминаване на един километър с обществен транспорт, е много по-малко, отколкото при използване на личен автомобил.

Добри практики за насърчаване използването на обществен транспорт

Паркиране и шофиране (P&R), Krakow (Полша)

- Безплатно паркиране на няколко места за P&R за притежатели на годишни карти за обществен транспорт
- Дневната карта за обществен транспорт от 2 евро включва паркиране на местата за P&R
- Всички места за P&R имат удобна връзка с мрежата на обществения транспорт

Клекове за бесплатни автобусни билети, Клуж-Напока (Румъния)

- При изпълнение на 20 клякания за две минути получавате бесплатен билет за еднократно пътуване
- Това привлича вниманието на медиите

Нощни автобуси спират навсякъде за жените, Валенсия (Испания)

- Жените могат да поискат спиране на всяко място по маршрута след 22:30 ч.
- Целта е да се повиши сигурността

По-ниски такси за домакинства с ниски доходи, Рим (Италия)

- Годишна карта на цена от 130 до 150 евро за младежи, студенти и домакинства с ниски доходи, което е със 100 евро по-евтино от стандартната цена
- Безплатен годишен абонамент за лица над 65 години с ниски доходи

Използваната енергия за движение на превозното средство се разделя между съответния брой пътници. А енергийната ефективност на превозните средства в обществения транспорт вече е висока, особено при метрото и трамвайте.

Идеи за дейности по време на ЕВРОПЕЙСКА СЕДМИЦА НА МОБИЛНОСТТА

- ✓ Въвеждане на специални оферти
- ✓ Конкурси за спечелване на годишни карти
- ✓ Събиране след работа близо до автобусни спирки
- ✓ Не забравяйте достъпността!
- ✓ Дейности с инвалидни колички или вързани очи за повишаване на осведомеността
- ✓ Културни мероприятия в превозните средства или на спирките
- ✓ Дебат между операторите и потребителите на обществен транспорт
- ✓ Анкети за удовлетвореността
- ✓ Изложба на чисти и интелигентни превозни средства с пробни пътувания

2 Активна мобилност: използване на собствената енергия

Освен здравословна закуска и питателен обяд, активната мобилност изисква малко или никаква енергия за придвижване в градските райони. Електрическите велосипеди или скутери имат нужда от енергия за зареждане на батериите. Въпреки това икономиите на енергия са огромни в сравнение с тези от електрически автомобил.

Добри практики за насърчаване на активна мобилност

Цветно обозначение на маршрути, Алинос, Гърция

- 5 цветни линии за упътване към културни забележителности, като паркове, плаж и др.
- Лесен и икономичен маршрут за велосипедисти и пешеходци: забавно и практично.

Елегантни жени карат велосипеди, общоевропейска инициатива

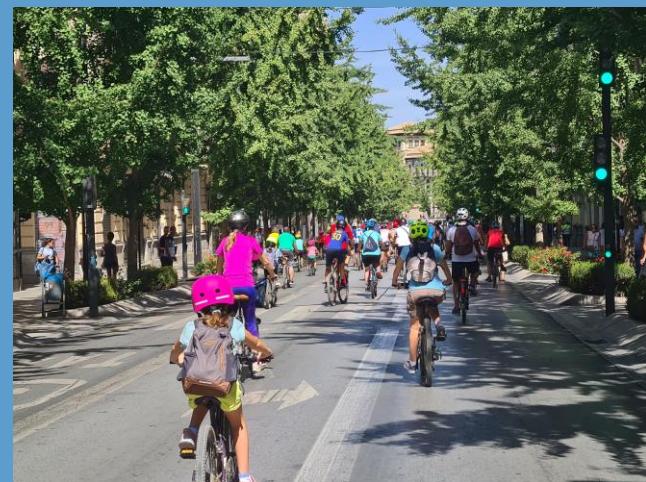
- Събиране на жени – велосипедистки, облечени в елегантни дрехи, с цел насърчаване на колоездненото сред жените.
- Популяризиране на възможностите за жените, активната мобилност и градските зони без автомобили.
- Следващото издание ще се проведе на 17 септември 2023 в редица градове по време на ЕВРОПЕЙСКА СЕДМИЦА НА МОБИЛНОСТТА.

Училищни улици, Обединено кралство

- Целта е създаване на по-безопасни и по-малко задръстени райони около училищата.
- Използване на методи за съвместно създаване за избягване на конфликти поради временно затваряне на пътища.

Стратегия на ЕС в областта на велосипедния транспорт, Европейски съюз

- Резолюция на Европейския парламент от февруари 2023 г. за зачитане на велосипедния транспорт като самостоятелен вид транспорт.
- Заместник-председателят на Европейската комисия Франс Тимерманс обяви публикуването на Европейска декларация през 2023 г.

Идеи за дейности по време на ЕВРОПЕЙСКА СЕДМИЦА НА МОБИЛНОСТТА

- ✓ Състезания по активна мобилност между работни места и училища.
- ✓ Сътрудничество с местни оператори на споделени велосипеди за специални предложения.
- ✓ Обозначаване с участие на обществеността: записване на разстояния и необходимо време за достигане до дестинация пеш или с велосипед.
- ✓ Организиране на ден „С велосипед на работа“.
- ✓ Безплатни закуски за велосипедисти.
- ✓ Изложба на велосипедна инфраструктура.
- ✓ „Изprobване“ на пешеходната инфраструктура от хора със завързани очи или с инвалидни колички.

3 Намаляване на зависимостта от автомобили: по-малко индивидуално потребление на енергия

Градската среда е проектирана така, че да има място за автомобили. Като резултат е налице колективна зависимост от моторни превозни средства. В същото време те са основният източник на потребление на енергия в транспорта, както и на задръствания, замърсяване на въздуха, шум, катастрофи и др.

Добри практики за намаляване на зависимостта от автомобили

Месец без автомобили, Тарту, Естония

- Удължаване на Деня без автомобили на цял месец на една от главните улици.
- Пространство от 8000 м² за йога, концерти, фестивали, въртележка и плувен басейн.

От Ден без автомобили към трайни мерки, Париж, Франция

- Създаване в множество квартали на райони „Париж диша“, затворени за автомобили в неделя и по време на празници.
- Около 100 улици стават пешеходни за постоянно.

Системи за бракуване на автомобили, Белгия, Франция, Литва, Обединено кралство

- Срещу регистрационните табели на автомобилите на хората се предлага възстановяване на цената за годишни карти за транспорт, разходи за споделено използване на автомобили, (електрически) велосипеди и др.

ULaaDS – Градска логистика като услуга по заявка, Гронинген, Нидерландия

- Преход към логистика с нулеви емисии чрез предлагане на алтернативи за местните собственици на магазини.
- Онлайн наем на каравани с нулеви емисии, електрически лекотоварни автомобили и електрически товарни велосипеди.

С намаляване на общата ни зависимост от автомобилите можем да понижим потреблението на енергия и да помогнем на градската среда.

Идеи за дейности по време на ЕВРОПЕЙСКА СЕДМИЦА НА МОБИЛНОСТТА

- ✓ Организиране на забележителен Ден без автомобили (прочетете нашата листовка „How to organise a Car-Free Day in 10 steps“).
- ✓ Безплатен обществен транспорт и/или споделена мобилност в замяна за автомобилните ключове.
- ✓ Насоки за планове за управление на мобилността за работодателите.
- ✓ Насърчаване на преминаване към по-чисти превозни средства за градска логистика, като товарни велосипеди.
- ✓ Създаване на местен „пункт за мобилност“

4

Управление на мобилността: икономии на енергия за всички

Управлението на мобилността е концепция за насърчаване на устойчивия транспорт и контролиране на нуждата от използване на автомобили чрез промяна на отношението и поведението на пътуващите, най-вече на ниво фирми, организации и институции. (Европейска комисия, 2021 г.)

Добри практики в областта на управлението на мобилността

Управление на мобилността в МСП, лен Крунубери, Швеция

- Цел: по-устойчиво пътуване в МСП
- Работа с около 20 фирми и общ метод: (1) измерване на настоящото поведение; (2) създаване на индивидуален план за транспорт за всяка фирма; (3) изпълнение на дейности; (4) измерване на резултатите.

Подновяване на университетски кампус, Горносилезка метрополия, Катовице, Полша

- Цел: изследване на ефектите от промени в пространството върху социалното поведение.
- Преобразуване на университетски автомобилен паркинг в безопасна и сближаваща пешеходна зона чрез подход на съвместно създаване
- Вдъхновение за повтаряне на местно равнище и дебати за бъдещото ползване на градските пространства.
- Носител на наградата MOBILITY ACTION за 2023 г.

Проектиране на улици за деца, Севиля, Испания

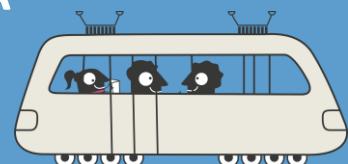
- 11-12-годишни деца правят проучване в областта на икономиката, здравето, енергийната ефективност и климатичната криза.
- Като резултат, те споделят с обществеността своята визия и градоустройствени планове за различни места

Управлението на мобилността има потенциал да намали общото ни потребление на енергия за мобилност чрез насърчаване на промяна на поведението сред служители, учащи, клиенти, посетители и др.

Идеи за дейности по време на ЕВРОПЕЙСКА СЕДМИЦА НА МОБИЛНОСТТА

- ✓ Сътрудничество с училища и фирми за планове за управление на мобилността.
- ✓ Конкурси за устойчива мобилност в училища и работни места
- ✓ Връчване на награди за планове за управление на мобилността.
- ✓ Насърчаване на инициативи за пътуващите: споделено пътуване, „другарчета за колоездене“, пешеходен автобус за деца и др.
- ✓ Даване на пример: приемане на амбициозен план за управление на мобилността за градската администрация

5

Инфраструктурни решения: трайни икономии на енергия

Инфраструктурата за мобилност не включва само пътища и място за автомобилния трафик. Адаптирането и създаването на инфраструктура е определящо за премахване на стимулите за използване на консумиращи енергия превозни средства, предимно лични автомобили, и за създаване на по-малко енергоемки видове транспорт, като активна мобилност и обществен транспорт.

Добри практики за устойчива инфраструктура за градска мобилност

Отворени улици, Милано, Италия

- Планът „Strade Aperte“ определя пешеходна и велосипедна инфраструктура и ограничава достъпа на автомобили.
- Мерките включват по-широки тротоари, нови зони с ограничение 30 км/ч и мрежа от велоалеи: 750 км до 2035 г.

План за колоездене, Виена, Австрия

- През 2023 г. предстои стартиране или завършване на 30 инфраструктурни проекта и 20 км велоалеи.
- Ще бъдат засадени дървета и цветни лехи и ще се постави оборудване, което ще замени автомобилната инфраструктура.

Преустройване и преразпределение на градските зони: „Третите места“, Осло, Норвегия

- Първите места са домовете, вторите – работните места, а трети са останалите места, в които прекарваме времето си.
- Например в Prinsen Hage в Осло има оранжерия, барове, фургони, предлагачи храна, и дори ледена пързалка или Коледен пазар.

Връзка между активния транспорт и железопътната мрежа, Ил дьо Франс, Франция

- Инвестиция в инфраструктура, поддържаща комбиниран регионален транспорт: колоездене и железопътен транспорт.
- 8000 паркоместа за велосипеди в близост до гарите.
- Целта е увеличаване на паркоместата за велосипеди на 50 000 до 2025 г. и на 100 000 до 2030 г.

Идеи за дейности по време на ЕВРОПЕЙСКА СЕДМИЦА НА МОБИЛНОСТТА

- ✓ Популяризиране на транспортната инфраструктура, изградена през последните 12 месеца.
- ✓ Обществени консултации и срещи относно предстоящата инфраструктура.
- ✓ Изпитване на нови пешеходни зони в Дения без автомобили.
- ✓ Предлагане на пространство за различни цели на местни сдружения в Дения без автомобили: йога, концерти, танци, баскетбол, панаири на книгата и др.
- ✓ Създаване на временни паркове и зони.
- ✓ Ден на паркингите: подканване на жителите да преобразуват местата за паркиране

